

Tre sjökort från Kolfatet vid Lädna i Stockholms skärgård: T.v.: det nya kortet, t.h.: det gamla kortet. Publiceringstillstånd från Sjöfartsverket © 22-01173.

Stora risker med "Sjökortslyftet"

I samband med "Det stora sjökortslyftet" har de allmänna sjökorten anpassats till ny referensyta. De har fått förändringar som i flera fall anses som stora försämringar för fritidsbåtfolket.

Text: Bengt Anderhagen Sjökort: Sjöfartsverket & Hydrographica

SJÖFARTSVERKETS "Det stora sjökortslyftet", som fram till idag omfattar Norrlandskusten och Stockholms skärgård, innebär stora förändringar på många välkända platser. Bland annat har farbara sund och djupa naturhamnar i de nyare korten stängts igen med 3 m kurvor.

Detta gör att framför allt nya båtförare inte kommer att våga sig in i vikar och flader som enligt tidigare sjökort alltid varit farbara. Det är trist att inte kunna uppsöka en trevlig naturhamn, men även en sjösäkerhetsrisk då sjöfarare kan behöva uppsöka lä och lugn i händelse av överhavsöversvämning.

Dessutom har det dykt upp nya grund i sjökorten, grund som inte funnits tidigare och som inte verkar finnas i verkligheten.

FRÅGAN ÄR OM Sjöfartsverket kommer att åtgärda detta eller fortsätta med att göra motsvarande försämringar runt resten av kusten? Vi fick följande svar skriftligt av Fredrik Strömbäck, kundansvarig för affärsområde Sjögeografi på Sjöfartsverket:

– Sjöfartsverket delar inte uppfattningen om att sjökorten blivit sämre. Faktiskt har de aldrig varit bättre då vi senaste åren har fört in fler sjömätningar samt andra uppdateringar än någonsin, säger han.

Sjökortslyftet, som genomförs beroende av landhöjningen och internationell harmonisering, innebär att samtliga djupkurvor, djupsiffror och strandlinjer påverkas i olika grad. Sammantaget påverkar Sjökortslyftet sjökortsprodukterna genom att samtliga djup blir grundare i och med att referensnivån ändras. I vissa fall har landhöjningen gjort att skillnaden är en halv meter.

I STORA DELAR av skärgårdarna har Sjöfartsverket endast tillgång till djupdata som är mycket gammal och dessutom gles. På några platser i de områdena har Sjökortslyftet helt korrekt justerat de enda tillgängliga djupdata uppåt. Där justeringen skett från exempelvis 3,2 till 2,9 m blir följden även justerad djupkurva, i detta exempel från 6 m kurva till 3 m kurva. I de områden där datautbredningen är gles blir effekten

att 3 m kurvorna blir mer omfattande än tidigare, då det saknas data för att markera områdena som djupare.

EFFEKTEN FÖRSTÄRKS OCKSÅ av de nykarterade undervattensstenar som projektet Nationell strandlinje (NSL) bidragit med och som i många fall även åtföljs av kringliggande 3 m kurva. NSL är ett arbete som genomförts tillsammans med Lantmäteriet. NSL har inneburit att bilden av strandlinjen numera är betydligt mer exakt än tidigare, då sjökortsprodukterna före NSL kunde visa vatten på positioner där det i verklighet var land och omvänt.

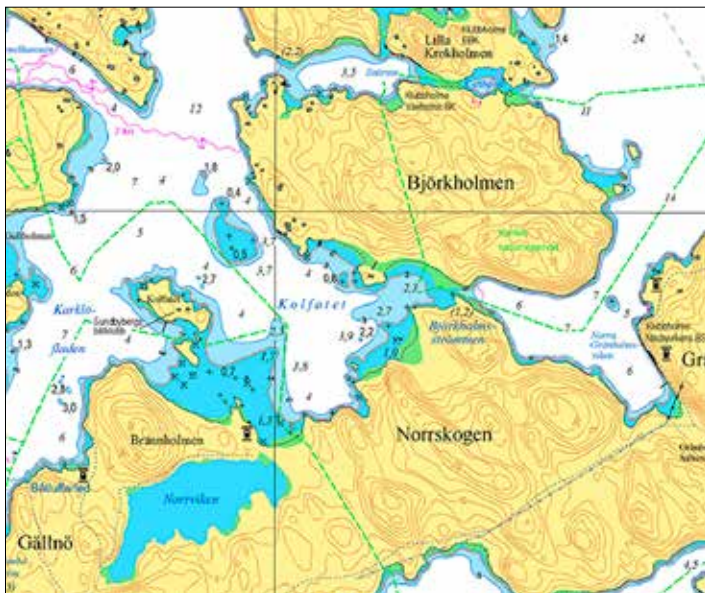
Förutom en avsevärd kvalitetshöjning av sjökortsprodukterna som följd har NSL även inneburit att en mycket stor mängd undervattensstenar och bränningar karterats av Lantmäteriet genom stereokartering i flygbilder. Många av dem har inte funnits med i sjökortsdatabasen tidigare och har heller inte varit utmärkta i sjökortsprodukterna.

– Vad som kan uppfattas som ett sjökort som anger att

områden blivit avsevärt mycket grundare, beror dels på att landhöjningen faktiskt gjort det grundare, men beror också på att djupdata i vissa områden är mycket osäkra, skriver Fredrik Strömbäck.

FÖRETAGET HYDROGRAPHICA, som bland annat producerar egna och mycket detaljerade sjökortsspecialer, har under många år gjort noggranna sjömätningar i grunda vatten med lagligt tillstånd från 1993–1994. Företaget har dessutom haft ett bra samarbete med Sjöfartsverket som sett Hydrographica som ett bra komplement och de har inte haft några problem med att få publiceringstillstånd av verket.

De senaste två åren har Hydrographica inte fått tillstånd att publicera några kort trots att de har begärt tillstånd. I stället har de blivit "anmodade" att ta bort privata sjömärken som små kummel och motsvarande som inte har någon militär betydelse, även så en del djupsiffror. Sjökortsinformation som är till stor glädje för fritidsseparaten – och även andra. ☺

Hydrographica-kortet.

KRÖNIKA FRÅN BENGT ANDERHAGEN:

Varför hindras Hydrographica?

HYDROGRAPHICAS DETALJRIKA SJÖKORT är till stort gagn för fritidssektorn.

Därför dyker det upp flera frågor:

Varför hindras och försvåras Hydrographica att publicera sjökort?

Hur kommer det sig att handläggningstiden har blivit flera månader mot tidigare då det bara tog två tre veckor?

Är det av konkurrensskäl eller finns det någon annan anledning?

FREDRIK STRÖMBÄCK PÅ Sjöfartsverket skriver så här:

"Sjöfartsverket kan dessvärre inte kommentera enskilda ärenden. Djupinformation längs våra kuster är sekretessbelagd och man får inte sprida sådan information utan tillstånd. Det finns en tydlig rutin för hur spridningstillstånden hanteras och i de flesta fall då rätt information inkommit i tid är handläggningstiden ca 2 månader."

Tillstånd ska alltså ges om spridningen inte kan antas medföra skada för totalförsvaret.

De senaste åren har frågan om sekretess kring djupinformation aktualiserats av skäl som Sjöfartsverket inte kan påverka. Spridningstillståndshandlingen är reglerad i lag samt förordningen om skydd för geografisk information.

Sjöfartsverket hävdar alltså att deras nya sjökort är mycket bättre än de tidigare publicerade korten. Det håller jag inte med om och många båt-människor tycker likadant.

Innan det stora verket ändrar sig, eller i varje fall släpper fram Hydrographicas detaljerade sjökort över våra skärgårdar, kommer jag enbart att använda äldre sjökort och Hydrographicas detaljkort. Jag vill också höja ett varningens finger mot att använda elektroniska sjökort som blir automatiskt uppdaterade, i de korten kan tidigare farbara vikar plötsligt bli ofarbara. Trots att inget har förändrats i verkligheten.

IDEN HÄR viktiga frågan bör Sjösäkerhetsrådet agera med kraft.

Jag anser att Sjöfartsverket nu är ute på djupt vatten – och bör stanna där! På det området är dom bra – men inte på det grunda.

Jag anser också att det är fel att ett affärsdrivande verk ska vara ett tillståndsgivande verk när det gäller publiceringsregler. Med tanke på att verket hela tiden hänvisar till sekretessregler så borde väl Försvarsmakten vara den instans som avgör om uppgifter i sjökortet kan publiceras eller inte. Det kanske är något för vår regering att titta närmare på?

Bengt Anderhagen

SHIPCONTROLLER

Fjärrstyr din båt
var som helst och
se all nödvändig
information på
fjärrkontrollen
direkt i handen!

Mail: info@shipcontroller.se

Telefon: 08-755 52 00

Mer info: shipcontroller.se via **Scandor Agentur**

WinchMatic
of Sweden

BANDANKARSPEL

Helautomatiska lättplacerade bandankarspel

Starka och robusta tack vare SPARC-frikoppling i kombination med traditionell snäckväxel!

- För båtar upp till 25 ton • 60 meter band
- Svenskstillverkat med NG-Styreelektronik

TIPS: Uppgradera äldre spel till NG-Styreelektronik.

WinchMatic
TM

Winchmatic Sales AB, Skogsövägen 22, 133 33 Saltsjöbaden
Tel 08-711 12 22, www.winchmatic.se, info@winchmatic.se